

BORIS FILAN
KLIMTOV BOZK

Boris Filan
KLIMTOV
BOZK

Boris Filan
KLIMTOV
BOZK

slovar

Text © Boris Filan 2009

Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2009, 2019

ISBN 978-80-556-4494-3

Táto knižka je fikcia, všetky jej postavy sú vymyslené a nemajú nič spoločné so žijúcimi osobami. Miesta a udalosti sú opísané s autorovou licenciou a nemusia zodpovedať geografickým a historickým faktom.

Ďakujem za pochopenie.

B. F.

Sultán Orhan zariadil, aby jeho čerstvo narodenej dcérke dávali do mlieka a potom do jedla malé dávky jedu. Postupom času boli jedovaté aj jej sliny a jej bozk bol smrteľný. Mal v pláne vydať ju za syna nepriateľského sultána a tak ho zavraždiť. Princezná vyrástla na krásnu pannu, zoznámili ju s princom a ona sa doňho zamilovala. Priznala sa mu, že je jedovatá. Povedala, že ju môže vidieť, ale dotýkať sa jej nesmie. Princ povedal, že ak je jed jej súčasťou, miluje ho tiež. Objal ju, pobožkal, hltal jej horkasté sliny a zomrel. Princezná požiadala, aby ju pochovali s ním.

Adam sa do Silvie zamiloval ako trinásťročný. Chodil do tej istej školy ako ona, do vedľajšej triedy. Vôbec netušil, že také dievča žije. Ani nemohol, bola dokonale stlmená. Keby bola lampa, tak by bola stiahnutá na ten najmenší plamienok, aký sa ešte dokáže udržať. Vo veku, keď sa dospievajúce decká pokúšajú upozorniť na seba účesom, oblečením, dievčatá namaľovanými očami, červenými nechtami, perami, dokázala Silvia zázrak – bola prakticky neviditeľná. Robila to vedome, bola bojovník na tajnom fronte. Od detstva po nej išli. Tajný súd nad ňou v jej neprítomnosti vyniesol najprísnejší trest.

O tom však Adam nemal potuchy. Ani ostatní spolužiaci a väčšina učiteľov. Ale tí, ktorí mali tajné informácie, sa k dievčatku správali ako k modle tajnej sekty, ako k vyvolenej. Na začiatku jej problémov sa stali také vážne a „dospelé“ veci, že Adam by ich nedokázal pochopiť a oceniť, ani keby mal sto rokov. Dôvody, prečo sa Silvia musela stať neviditeľnou, boli ako oceľová doska obrovského lisu. Silvia bola odsúdená na premyslené, mučivé rozdrvenie. Najdokonalejšie fungujúca štátna organizácia v socialistickom Československu, ktorá rozhodovala o živote a smrti tisícov ľudí, mala za úlohu Silviu zničiť. Nie jednou ranou, ale postupne, pomaly, bolestivo, dôkladne. Silvia si nesmela nič obľúbiť, zobrali by jej to. Nemohla v ničom vyniknúť, zakázali by jej to. Nesmela sa nikam prihlásiť, neprijali by ju tam. Alebo prijali a vzápätí vylúčili. Nesmela nikam chcieť ísť, nepustili by ju tam. Mala jediná, celkom mizivú šancu prežiť: ak sa dokáže skryť do najmenšej komôrky, ak preklzne cez

najužšiu medzierku. Nič nechcieť, nikoho nemilovať, nikam sa nechcieť dostať. Ak mala prežiť, musela zmiznúť. Byť čo najvšednejšia, nezaujímavá, nenápadná. Zatiaľ sa jej to darilo takmer dokonale.

Adam s najlepším kamarátom Petrusom boli v Divadle hudby. Na programe bol večer nahrávok gitaristu Paca de Luciu. Väčšinu času im premietali na malé plátno iba Pacovu sústredenú tvár a ruky hrajúce na gitare. Ale chvíľami tieto obrazy vystriedali čiernobiele diapozitívy, dokumentárne zábery z koncertov a nahrávania: Paco pri mikrofóne, zvuári, muzikanti z kapely. Adam s Petrusom sedeli v nepohodlných malých kreslách, bolo ich v miestnosti asi tridsať a iba polovička bola obsadená. Adam si hovoril, že oni dvaja s Petrusom vyzerajú ako z Pacovej družiny. Veľmi sa jeden na druhého nepodobali, ale mali veľa spoločné. Všetky nedostatky ospravedlňovala ich mladosť, osemnásť rokov. Obidvaja mali husté vlasy až po plecia. Adam iba mierne vlnité, Petrus odnedávna kučeravé.* Mali jemné, ale už nie detské tváre. Vyzerali ako dvaja mladí oholení vlci. Petrus bol vysoký, ale mal nešportovú postavu. Nosil zraniteľné okuliare s okrúhlym kovovým rámom a za ich sklami mal múdre hnedé zamatové oči. Celkový dojem korenili svieže maďarské fúzy. Adam bol vyšší, trochu zhrbený a tmavší, pôsobil agresívnejším dojmom. Mal husté čierne vlasy, pokožku aj v zime ako opálenú, hnedé oči, najviac ako Petrus, oválnu tvár s jazvou v tvare písmena S pod ľavým okom. Vyzeral ako indický tenisový junior po autohavárii. Krátky čas mal na ulici prezývku Cigán, ale neujala sa, lebo tam bolo priveľa pravých Rómov.

Adam a Petrus boli v mnohom rozdielni, ale akosi sa spolu rýmovali: oblečením, spôsobom rozprávania, gestami, tým, ako videli veci okolo seba a ako ich inter-

* Petrus tvrdil, že sa mu vlasy začali kučeraviť po prvom sexe. A že ak dovedy nevyypadajú, tak po poslednom sa mu znova narovnajú.

pretovali. Keď niekto spoznal najprv jedného, neskôr tomu druhému povedal: „Ako keby som ťa už počul. Rozprávaš ako Adam.“ Alebo: „Rozprávaš presne ako Petrus.“ Nebola to náhoda. Od piatej triedy sedeli spolu v jednej lavici. Spolu chodili do fotografického krúžku v Dome pionierov Klementa Gottwalda. Celé hodiny trávili na dvore pri futbale na malé bránky alebo pri basketbale. Okrem pingpongu nikdy nehrali proti sebe. Za celý život sa nikdy nepohádali. Petrus hovoril, že je to podozrivé, že niečo nie je v poriadku. Ale že je o tom škoda mlčať. Ani nemlčali, stále sa mali o čom rozprávať.

Paco de Lucía práve poskytoval rozhovor mladej španielskej novinárke. Ukážky z neho mali české titulky. *„Když je vaším stimulem hlad, je vymyšlení nových věcí snadné. Ale když je vaším záměrem jen být dobrým kytaristou, pokud možno nejlepším, je to mnohem komplikovanější, protože duše je nenasytná; žaludek se nasytí snadno, ale duše ne.“*

Po programe išli k Adamovi. V jeho izbe pri sviečke počúvali platne Richieho Heavensa, rozprávali sa o tom, čo povedal Paco o žalúdku a o duši. Podľa Petrusa hral geniálne, ale v rozhovore machroval. Adam Paca de Lucíu bránil. „To, ako povedal, že po dlhom čase počul v rádiu slušne hrať nejakého chlapa a potom zistil, že je to on sám – to nemalo chybu.“

„Jasné. Nech je skromný ten, kto má byť na čo skromný. Paco nech je neskromný.“

Do vyčerpania sa škriepili o tom, kto je momentálne najlepší gitarista na svete. A po gitaristoch prišli na rad basketbalisti. Vypili priveľa ruskej vodky a vyfajčili dve škatulky cigariet. Veľký popolník v tvare pneumatiky bol kráľovským zdrojom zápachu. Cigaretové ohorky z neho vyliezali ako červy. O druhej v noci Petrus nakoniec zívól a povedal zmierlivo: „Keď sme to minule nevyriešili opití, tak dnes to triezvi určite nevyriešime.“

„My predsa sme opití,“ namietal Adam.

„Ale nie dost!“ rozhodol Petrus, na druhý pokus vstal z mäkkého kresla a vyšiel z izby. Možno išiel do kúpeľne, možno na toaletu, možno už odišiel preč. Adam ho nemusel vyprevádzať, jeho najlepší kamarát bol u nich ako doma.

O chvíľu však Petrus ešte raz nazrel do izby a povedal pomaly: „Mal si pravdu, opití sme dost, ale aj tak to dnes nevyriešime. Dobrú noc!“

Ráno Adama zobudil telefón. Jedno zvonenie, dve, tri – a dost. Zrejme volala mama. O chvíľu zavolá znova. Adam otvoril jedno oko a uvidel mrakodrapy, ktoré v tme vyzerali ako nádherné kozmické rakety pripravené na štart. Bol to veľký plagát, ktorý kúpil za stovku na burze ako nočný New York. V skutočnosti to bol záber na nočný Hongkong, ale Adam svoj omyl zistil až neskôr v Amerike. Mal rád svoju izbu, zdedil ju po otcovi aj s písacím stolom a s knižnicou plnou kníh. Takmer celý Shakespeare, kompletný Hemingway, Camus, veľa Rusov, Dostojevskij, Tolstoj, Čechov. Keď sa od nich otec odsťahoval, dal si Adam steny izby premaľovať na modro, aby chladili. Dvere mal z vnútornej strany celé oblepené prázdnyimi škatuľkami od cigariet Marlboro. Volal to *izolácia proti socializmu*. Medzi knihami sa klaňala gumená postavička fúzatého mužička s turbanom na hlave. Bol to talizman leteckej spoločnosti Air India, ktorý dostal jeho strýko Bohuš od indickej letušky, vraj za dobré služby. Uprostred knižnice bol na špagátiku zavesený beznohý a bezruký Ježiš Kristus. Adam ho našiel na Ondrejskom cintoríne na kope smetí medzi suchými kónármi, rozbitými fľašami, polámanými ramenami krížov; určite pochádzal z niektorého zrušeného hrobu. Pri okne stála skrinka s veľkými zásuvkami a na nej gramorádio značky Tesla. Na voľnej stene bol pripevnený zmenšený basketbalový kôš s okrúhrou doskou. Adam spal na váľande v rohu oproti dverám. Pri posteli mal priprave-

nú malú oranžovú loptu, ktorú po zobudení vždy hodil smerom na kôš. To, či trafil, alebo sa lopta odrazila, bola prvá veštba toho dňa. Aj teraz chytil loptičku do ruky ako pomaranč, namieril, spravil pohyb, ako keby chcel hodiť, ale neurobil to. Ten deň nemal náladu na veštby.

Telefón začal zvonit' znova. Adam s potešením zistil, že spal oblečený, a tak iba vstal a prešiel do predizby. Bola to mama.

„Čau, Nini, tu Zozo,“ povedal Adam ich tajné heslo.

„Čau, Zozo, tu Nini,“ odpovedala mama. „V Tuzexe konečne dostali tovar. Volala mi pani *Viešktorá*. Máš odložené dvojce *ved' vieš čo*.“

„Preboha, mami, načo z toho robíš konšpiráciu?“

„Niektoré veci sa do telefónu nikdy nehovoria.“

„Tak načo mi ich voláš?“ znervóznel Adam ako vždy, keď telefonoval s mamou.

„A ako ti to mám povedať? Peniaze máš *vieš kde*.“

„Viem,“ zavrčal Adam a chcel zložiť slúchadlo.

„Ešte to nepolož,“ predbehla ho mama. „Dobre si tie nohavice vyskúšaj. Aby ti neboli malé ani prídlhé. Vyhrnuté ich nosia už iba gadžovia.“

„Áno. Končím, tvá Máňa,“ povedal Adam, a ešte kým slúchadlo položil na vidlicu, počul, ako keby mama odchádzala niekam hlboko do lesa, jej slabnúci hlas: „A poďakuj sa pani *Viešktorej*. Že ju veľmi pozdravujem.“

Adam položil slúchadlo a rukami nad ním naznačil, ako by mamu zaškrtil. Ale bol rád, že mu vybavila tie texasky. Čakal na ne už druhý rok. A v čomkoľvek inom sa cítil úplne nemožný.

Dostal chuť na čaj. Nasypal do plechového vajíčka plnú lyžičku a zalial ho horúcou vodou. Mal rád polotieň v šálke čaju. A farbu, ktorú do vody postupne vypúšťajú čajové lístočky. A červenohnedý, akoby jesenný kal, ktorý sa postupne usadzuje na dne. Pri čaji riešil tie isté dôležité otázky ako každý deň: *ako sa nahodiť, čo si zobnúť a s kým sa zraziť*.

Okolo obeda si Adam kúpil od staršej ženy pod bránou na Gorkého ulici bony.* Pri predajni Tuzex celý deň postávalo niekoľko starších ženičiek, ktoré vyzerali ako bezdomovkyne. Mali na sebe neforemné obnosené kabáty a v ich veľkých vreckách skryté československé koruny a tuzexové nákupné poukážky. Ľudia tie ženy volali *veksláčky*. Nenávideli ich, ale potrebovali. Petrus tvrdil, že to nie sú naozajstné ženičky, ale maskovaní fízli. Kúsok od starých žien hliadkoval príslušník Verejnej bezpečnosti v uniforme. Vyzeralo to, že dohliada, aby sa nešmelilo s valutami, ale v skutočnosti dával pozor, aby obchod prebiehal hladko a nerušene.

Keď prišiel do Tuzexu tovar, stál pred predajňou dlhý rad ľudí. Boli zamračení, nepokojní a podráždení. Pred chvíľou ilegálne kúpili bony. Mohli ich za to zavrieť. Bony mohli byť falošné. A neboli si istí, či prišiel ten tovar, po ktorom túžili. A ak prišiel, nemuselo ho byť toľko, aby sa dostalo na každého. Boli naplnení túžbou, strachom, nenávisťou a pocitom viny, až sa z nich vyparovala všetkými pórmí. Ľudia čakajúci hodiny v rade na nedostatkový tovar vydávali trpkastý a kyslý zápach. Spoločné poníženie ich odtláčalo od seba ako rovnaké póly dvoch magnetov, ale priestor a situácia ich nútili sa tisnúť jeden na druhého a spájať svoje negatívne vlny. Po polhodine státia v takom rade Adam cítil, že sa rozpadá ako chlieb vo vode. Že sa rozdrobuje na omrvinky. Chcel ujsť, ale túžba mať po dvoch rokoch nové, ťažko dosiahnuteľné nohavice ho udržala na bojisku.

V zásobovaní Československa sa vždy niečo zaseklo. Raz nebolo v obchodoch korenie, potom toaletný papier, stále boli problémy s mäsom a s južným ovocím. Ale nakoniec sa tie problémy vyriešili, štát obchody akýmsi zázrakom načas zásobil. Texasky, japonské televízory alebo talianske

* Bony boli papierové poukážky, ktoré ľudia dostávali namiesto valút a v Tuzexe sa používali ako platidlo.

práčky nemuseli prísť nikdy. To bol bonus, odmena, hrozienka. Opäť raz texasky dorazili a ľudia si ich museli utrápenie a ponížene vystáť. Niektorí čakali zbytočne, na každého sa nedostalo. Adam mal odložené nohavice na meno. Znepokojovala ho značka. Mohli to byť *Rifle*, to by nebolo najhoršie, ale ani najlepšie. *Lee* by bola katastrofa. *Levi's*, to by bol raj. Levisky mu najlepšie sadli a v pomyslenom rebríčku originálnych texasiiek neohrozene kraľovali.

Adam zmietaný pochybnosťami, nenávisťou, netrpezlivosťou a chvejivou nedočkavosťou vystál ten odporný rad. Keď už bol z ulice vnútri v predajni, videl na regály, v ktorých boli šperky z modrej látky uložené podľa čísiel. Bol by si nechal odseknúť malíček, ak to nie sú *Levi's*. Bohovské gate starého Leviho Straussa. Dobré znamenie.

Dostal sa až k pultu, celý čas si prisahal, že nepovie predavačke ani slovo, ale ona ho pozdravila očami. Nechtiac jej prihrávku prijal a povedal, že ďakuje a že ju mama pozdravuje.

„Zlatá pani, tvoja mamička. Pre ňu kedykoľvek čokoľvek,“ povedala predavačka v modrom plášti a tí z radu, ktorí to počuli, zosmutneli, lebo to nepatrilo im. Adam odovzdal predavačke pripravené bony a ona mu podala plastovú kartičku a nohavice v papierovej taške. Bolo to tak zložito vymyslené, aby zákazníci neutekali s nezaplatenými nohavicami. Predtým si niektorí zobrali texasky, blúzky a svetre do kabínky, tam si ich obliekli, natiahli na ne svoje staré šaty a odkráčali s úlovkom ako keby nič. Nedávno sa v oddeleniach textilu zaviedli zálohové kartičky, ktoré potom pri pokladni platili ako bony. Takto ešte neboli nohavice Adamove, ak by mu nesedeli, nemusel si ich vziať. V predajni bola atmosféra medzi röntgenovou kabínkou a výsluchom na polícii. Adam si išiel texasky vyskúšať do kabínky tvorenej konštrukciou z kovových trubiek a handrovými stenami. Nenávidel, keď sa pri skúšaní musel vyzuť, vyzliecť si svoje nohavice, bosý skackať na jednej nohe po starom linoleu a potom v záj-

denom zrkadle skúmať, či mu džínsy sedia. Kabínka bola taká tesná, že do seba cez handrovú stenu stále narážali s niekým, kto tak isto tackavo skúšal vedľa. Adamovi boli nohavice v páse dobré, ale dole trošku pridlhé. Aspoň si ich bude môcť na spodnom okraji vyhrnúť. Nevedel, či sa má tešiť, že majú rázporok na gombíky. Dobre to vyzeralo, ale časom sa dierky vyťahali a človek stále chodil *s rozopnutou jatkou*. Vyšiel z obchodu spotený, ako keby bežal maratón. Cítil, že aj on vydáva kyslastý zápach ako ostatní nakupujúci. V takej situácii si vždy pripomenul rozhovor medzi matkou hlístou a jej zvedavou dcérkou. Malá hlísta chce vedieť, ako vyzerá lúka (niečo krásne, zelené, plné voňavých kvetov, motýľov a včielok), ako vyzerá more (veľa slanej vody plnej farebných rýb, na hladine plávajú biele lode) a čo je to slnko (veľká žeravá guľa, ktorá svieti na lúky aj na moria, hreje a dáva život). A potom sa malá hlísta spýta: „Mamička, prečo teda žijeme v tejto hnusnej vlhkej smradľavej diere?“ „Lebo je to naša vlasť, dcérenka!“ odpovie jej mamička.

Adam si kúpené texasky pral vo vani. V takých novučičských nohaviciach sa nemohol objaviť v škole ani v klube. Všetko, čo si Adam a jeho kamaráti obliekali, muselo pôsobiť otrhane a obnosene. Teraz nohavice amerických zlatokopov usilovne drhol drsnou kefou, aby zo stehien čiastočne odstránil sýtu modrú farbu. Voda vo vani sa sfarbila ako atrament.

Texasky boli ušité zo zázračného materiálu. Namočené vyzerali ako z čierneho plechu. Zniesli drsné zaobchádzanie, šúchal látku kefou najmenej dvadsať minút. Potom nohavice zavesil na šnúru v kúpeľni a každú štvrtú hodinu chodil pozorovať rozprávkovú premenu. Mokrú látku texasiiek pomaly menila hnusnú tmavú farbu na nádhernú parížsku, na slivkovo modrú, námornícku modrú, ako strácala vlhkosť, bola stále mäkšia a útulnejšia. Postupne prešla všetkými odtieňmi modrej farby, aké vo vesmíre existujú. A ku koncu bola väčšina látky dokonale texas-

kovo modrá, ale na vyšúchaných stehnách boli celé plochy nebesky belasej, ktorá cúvala až do bielej, ale tak jemne, ako keby do mlieka spadla jedna nezábudka. Adam miloval svoje nové vyšúchané nohavice tak, ako majú ľudia radi svojho psa alebo mačku. Texasky boli jeho domov, druhá (možno aj krajšia) koža. Bol šťastný, že žije v dobe, keď ich môže mať. Počúval legendy o tom, ako si starší chalani dávali šiť texasky z maďarskej texaskoviny. Podľa fotografií v rakúskych katalógoch ich pre celé mesto vyrábala starý krajčír Dietrich. Jedny také dala kedysi mama ušiť aj Adamovi. Boli z látky mäkkej ako handra a dve nohavice sa krútili do opačných smerov. Adam si ich obliekol raz, uvidel sa v zrkadle – vyzeral ako z ústavu pre mrzáčikov – a už ich na seba nikdy nevzal. Toto, čo mal teraz, boli originálne levisky. Americké. Vyšúchal z nich všetok ten socialistický smrad, ktorým nasiakli v Tuzexe.

Keď už boli nohavice vlhké iba v drieku a na spodnom okraji, obliekol si ich Adam na holé telo, aby na ňom doschli. Za tú polhodinu Adama obopli a získali definitívny tvar. Len tak naboso, v texaskách, do pol pása nahý sa v predsieni postavil pred vysoké zrkadlo. V džín-
sach nevyzeral ako Cigán, ale ako Indián. Z troch prstov pravej ruky vyčaril kolt, prikrčil sa v kolenách, ľavou rukou paľbu istil a potom napodobnil zvuk výstrelov. „Tch! Tch!“ povedal a odľúkol z pomyselnej hlavne dym. Nemohol sa ubrániť pocitu, že mu nové levisky pristanú.

Adamova mama si zakladala na tom, že má vynikajúci vkus. A ešte oveľa viac na povesti kultivovanej dámy. Adam raz podvečer nečakane vošiel do kaviarne Reduta. Osvetári tam mali podnikovú zábavu. Všetci stáli v kruhu, tlieskali do rytmu a jeho mama tancovala s choreografom Mikim Sivým americký rokenrol tak divoko, že jej dlhé blond vlasy aj kockovaná zvonová sukňa lietali až po plafón. Adam na ňu zakričal: „Mami, takto tancuje dáma?“ A ona odpovedala: „Áno, syn môj, rokenrol takto!“ Boli si s mamou neznesiteľne blízki.

V noci, keď už Adam spal, to mama nevydržala. Vkradla sa do synovej izby, zobrala nohavice, zahnutý kus na oboch nohaviciach odstrihla a okraje starostlivo obrúbila na šijacom stroji. Adam si na druhý deň vôbec nič nevšimol.

Každý, kto videl pani Polákovú prvý raz, povedal: „To je pekná žena.“ Jej tvár sa vyznačovala trošku unavenou krásou, okolo úst poznačenou dvomi vráskami z veľkého úsilia pôsobiť v každej situácii dôstojne a spokojne. Bola stredne vysoká, tmavovlasá, mala nenáhlivé pohyby. Husté čierne vlasy nosila vyčesané do zložitého uzla s veľkou nafúkanou vlnou. Iba nedávno opustila prístav štyridsiatky; bolo zvláštne, že hoci jej vlasy boli syto čierne, predsa pôsobili ako prešedivené (aké nikdy nebudú; ona bude do konca života nosiť ten istý účes a nechá si vlasy farbiť na rovnaký odtieň). Hovorila pokojným hlasom, peknou slovenčinou, v ktorej bolo celkom vzadu počuť slabý sladký košický prízvuk. Tak ako ona vyzeralo v Bratislave veľa žien s maďarskými predkami. Mala nádhernú hlavu a celý vršok tela, ale od pásu dole bola rozšírená ako šachová figúrka. Obliekala sa elegantne a striedmo. Vždy mala na sebe to, čo sa v jej kruhoch považovalo za oblečenie vhodné pre dámu. Kostýmy, blúzky, dlhé sukne, topánky na nízkom opätku, flaušové kabáty s veľkou brošňou. Dávala si veľký pozor, aby tie veci pôsobili elegantne, ale nie veľmi draho. Záležalo jej na tom, čo o nej hovoria ľudia, chcela, aby ju považovali za silnú a spokojnú, ale skromnú. Možno preto, lebo cítila, čo si myslia – že svoju vojnu prehrala. Bola rozhodnutá všetkých presvedčiť o opak. „Ešte som neskončila!“ hovorila neprajníkom pohľadom, účesom, voňavkou aj držaním tela. Verila, že dokáže splniť svoje plány, aj keby mala zrútiť Berlínsky múr. Podriadila tomu každú svoju myšlienku, všetky sily a schopnosti. Zakázala si pochybovať o sebe i o manželovi. Keby jej plán nevyšiel, zrútil by sa jej celý svet. Ale možno by sa jej potom žilo lepšie a istotne pokojnejšie.

Keď vypla ich starý ruský televízor, zostávala uprostred obrazovky škvrna svetla, ktorá sa pomaly zmenšovala z veľkosti päťkorunáčky na miznúci fliačik. Pozorovala ju a s neurčitou túžbou ju chcela zadržať, chápala ju ako existenciu ľudského vzťahu v tmavom vesmíre, ktorý neúprosne zhasína. A do končekov prstov sa jej vkrádali ihličky úzkosti.

Silvia si mohla pripísať na konto jedno krehké víťazstvo. Po nekonečných rozhovoroch a škriepkach pani Poláková súhlasila, že ju pustí s Adamom do Juhoslávie. Najradšej by mala dcéru celé prázdniny doma, ale cítila, že ak teraz Silvii dovolenku s Adamom zakáže, tak sa jej dieťa vzprieči. Možno tam pôjde aj napriek zákazmu a už ju nikdy nedostane späť pod kontrolu. Toho sa pani Poláková obávala najviac, otvoreného konfliktu, ktorým by dcéru umožnila, aby ich nekonečný spor ukončila tým najhorším možným riešením – odchodom z domu. Jediná možnosť, ako si ju udržať, bolo súhlasiť spôsobom, ktorý bude zároveň nesúhlasom. Pani Poláková vedela, že už nemôže prehru odvrátiť, a tak sa rozhodla, že problém dlhodobo využije vo svoj prospech. Najprv sa bude vzpierať, vystupňuje napätie, nechá sa poraziť a potom s dôkladným zvýraznením vlastnej bolesti a zúfalstva povolí. Už vopred sa jej vybavovali veci, o ktorých s istotou vedela, že ich spraví, ale ako keby ich vykonal niekto iný. Drobné akty krutosti. Neospravedlniteľné klamstvá. Malé poranenia. Hádky. Jej dcéra môže odísť za cenu veľkej vďaky, zúročenej v pravej chvíli. Lebo ak Silvia naozaj odcestuje s Adamom do Juhoslávie, mamu čakajú vážne komplikácie so srdcom, možno aj hospitalizácia. Silvia musí odísť tak, aby oľutovala, že sa vzbúrila. Pani Poláková chcela mať všetko, čo tým rozhodnutím stratila, okamžite späť. Bála sa konzultovať problém s manželom. Polák by nesúhlasil, ale čo on v Mníchove vedel, aké to je, žiť s osemnásťročnou zamilovanou dcérou, ktorej spoločne počarbalí život?